

BILTEN

ANALIZE, VESTI, STAVOVI

Sekretarijat EnZ želi uvođenje cene CO2 u zemljama potpisnicama

Šta donosi ne-EU izvoznicima u EU buduća „carina“ na CO2?

Evropska komisija: Izbegavajte sklapanje dugoročnih gasnih ugovora

Bugarska će tužiti Gasprom Briselu zbog zadržavanja monopolskih cena?

Platts: Zašto je tranzit ruskog gasa kroz Ukrajinu drastično srezan u januaru?

ACER: Odluke ka jedinstvenom EU balansnom tržištu električne energije

ACER ojačava pravila koja regulišu spajanje tržišta električne energije

Kako do jedinstvenog tržišta ?

SADRŽAJ

ACER: Odluke ka jedinstvenom EU balansnom tržištu električne energije	OVDE
ACER ojačava pravila koja regulišu spajanje tržišta električne energije	OVDE
ACER: Novi web obrasci za lakšu komunikaciju u okviru REMIT-a	OVDE
Pad emisija iz evropskog elektroenergetskog sektora, ali	OVDE
Sekretarijat EnZ želi uvođenje cene CO2 u zemljama potpisnicama	OVDE
Sekretarijat EnZ raspisao poziv za prioritetne infrastrukturne projekte	OVDE
Šta donosi ne-EU izvoznici u EU buduća „carina“ na CO2?	OVDE
Ofgem: Istraga o razlozima kvara i izazvane štete na HVDC kablju	OVDE
Britanski regulator: Plan podrške OIE i elektrifikaciji transporta	OVDE
Britanski regulator „naredio“ snabdevačima da smanje račune za struju i gas	OVDE
Energetski klimatski izazovi Bugarske	OVDE
Regulator produžio licencu operatora Bugarskoj energetske berzi	OVDE
Evropska komisija: Izbegavajte sklapanje dugoročnih gasnih ugovora	OVDE
Analiza: EU će uložiti 100 mlrd USD u „nepotrebnu“ gasnu infrastrukturu	OVDE
Bugarska će tužiti Gazprom Briselu zbog zadržavanja monopolskih cena?	OVDE
Platts: Zašto je tranzit ruskog gasa kroz Ukrajinu drastično srezan u januaru?	OVDE
Britanija: Od 2035. zabrana za nove benzince, dizelaše i hibridne automobile	OVDE
MOL-u 35 miliona evra državne pomoći po novootvorenom radnom mestu	OVDE
Komisija odobrila finansiranje EV punionica u Rumuniji javnim sredstvima	OVDE

ACER: Odluke ka jedinstvenom EU balansnom tržištu električne energije

LJUBLJANA - Evropska agencija za saradnju energetske regulatora (ACER) objavila je 28. januara tri odluke u okviru implementacije opšte-EU trgovinskih platformi za balansiranje električne energije, čime će efektivno objediniti sva nacionalna u jedinstveno EU tržište balansiranja električne energije.

Time će se državama članicama omogućiti da podele resurse koje koriste njihovi operateri prenosnih sistema da uravnoteže proizvodnju sa potražnjom. To bi vodilo povećanju sigurnosti snabdevanja, ograničenju emisija ugljen-dioksida i smanjenju troškova za kupce, saopšteno je iz ACER-a.

Dve odluke ACER-a vezane su za balansiranje električne energije iz rezerve za obnovu frekvencije manuelnom aktivacijom (mFRR) i automatskom aktivacijom (aFRR). Treća odluka uspostavlja usklađenu metodologiju za određivanje cene energije za balansiranje.

Na temelju odluka ACER-a, operateri prenosnih sistema (OPS) uspostaviće dve zajedničke evropske platforme za trgovinu koje će omogućiti da se sve ponude za balansiranje energije takmiče na nivou EU i na taj način promovišu konkurenciju u državama članicama EU.

Na ove dve platforme biće dostupne ponude za povećanje ili smanjenje balansne energije za pružaoce usluga balansiranja širom EU, a svi će OPS-ovi moći da uravnoteže svoje nacionalne prenosne sisteme aktiviranjem najjeftinijih dostupnih ponuda.

Usklađena metodologija za određivanje cena balansne energije podržaće uspostavljanje zajedničkih platformi. Sve licitacije za balansiranje energije kojima se trguje putem platforme dobiće graničnu cenu jednaku ceni klirinške ponude na tržištu. Ovo je značajan korak napred, jer trenutno većina OPS-a koristi pay-as-bid metodu, gde ponuđači dobijaju podršku u skladu sa njihovom ponudom. Marginalno određivanje cena obezbeđuje efikasne cenovne signale za postojeće pružaoce usluga balansiranja i za potencijalne nove investitore.

ACER ojačava pravila koja regulišu spajanje tržišta električne energije

LJUBLJANA - Evropska Agencija za saradnju energetske regulatora (ACER) ojačala je 3. februara zahteve i pravila za tržišne operatore kako bi se proširilo spajanje dan-unapred tržišta električne energije na dodatne države članice i ugradile napredne funkcije kao što su izračunavanje kapaciteta na osnovu protoka i 15-minutnih produkata.

U unutardnevnom vremenskom okviru tri unutardnevne aukcije dopuniće model kontinuiranog trgovanja do kraja 2022.

Očekuje se da će se na taj način bolje raspodeliti (oskudni) interkonektivni kapaciteti i pružiti mogućnosti za prekograničnu trgovinu u unutardnevnom vremenskom okviru, jačajući integraciju obnovljivih izvora energije.

ACER je također definisao produkte koje će učesnici na tržištu moći da koriste na ovim aukcijama. Saznaj [više ovde](#)

ACER: Novi web obrasci za lakšu komunikaciju u okviru REMIT-a

LJUBLJANA - Agencija EU za saradnju energetskih regulatora (ACER) pokrenula je 3. februara novo dizajnirane internet obrasce (webform) kako bi olakšala komunikaciju s učesnicima REMIT-a - Uredbe EU o integritetu i transparentnosti veleprodajnog energetskog tržišta.

Novi internet obrasci omogućavaju Agenciji da centralno i na korisniji način upravlja svim upitima zainteresiranih strana u vezi sa REMIT-om, **saopšteno** je iz ACER-a.

Takođe je razvijen i dostupan na [portalu REMIT](#) novi obrazac za registraciju platformi za informacije o insajderskim informacijama. Webform-ovi koji nisu javno dostupni biće odvojeno dostavljeni svakoj grupi učesnika.

Na području REMIT-a, Agencija deluje s preko 120 registrovanih mehanizama izveštavanja, 80 organizovanih tržišnih mesta, više od 14.000 aktera na tržištu i 13 insajderskih informativnih platformi.

REMIT, pored ostalog, definiše manipulaciju tržišta, između ostalog, kao ulazak u bilo koju transakciju ili izdavanje bilo koje naredbe koja šalje lažne ili obmanjujuće signale i koja uspostavlja, ili namerava da obezbedi cene na veštačkim osnovama, osim ako se takve radnje preduzimaju iz opravdanih razloga i prihvataju kao deo tržišne prakse.

REMIT je na snazi od kraja 2011. godine. Iako je bilo malo postupaka tokom prvih sedam godina, to se sada promenilo zahvaljujući novim usavršenim sredstvima za otkrivanje manipulacije tržištem.

Pad emisija iz evropskog elektroenergetskog sektora, ali ...

BERLIN, LONDON - Evropski sektor električne energije ispuštao je 12 posto manje ugljen dioksida u 2019. godini nego tokom prethodne godine. U istom razdoblju udeo energije iz obnovljivih izvora povećao se na gotovo 35 %, navodi se u novom izveštaju dva evropska klimatska istraživačka centra.

Prema zajedničkom izveštaju nemačke Agora Energiewende i britanskog Sandbaga, emisije su prošle godine pale za 120 miliona tona, prenosi 6. februara **Al Jazeera**.

Proizvodnja električne energije iz uglja opada u svakoj zemlji Evropske unije i potonula je ukupno 24 posto.

Energija iz uglja koja je uklonjena sa tržišta zamenjena je gotovo jednakom merom prirodnim gasom i obnovljivom energijom.

A prvi put ikada obnovljivi izvori poput vetra i solarne energije proizveli su više energije za Evropu nego elektrane na ugalj. U izveštaju se konstatuje da je sigurnost investitorima u OIE osigurala evropska cena ETS dozvole koja se kreće oko 25 evra po toni CO₂.

Električna energija proizvedena u nuklearnim elektranama neznatno je smanjena, dok je struja dobijena iz prirodnog gasa porasla za 12 posto u odnosu na prethodnu godinu.

Ciljevi EU glase da energija iz obnovljivih izvora mora zahvatiti trećinu ukupnog evropskog energetskog miksa do 2030. godine. Međutim, to će zahtevati godišnje dodatnih 97 teravat sati u narednih 10 godina. Uprkos visokim rekordnim visinama ostvarenim minule godine, novi OIE iznosili su samo 64 teravat sata.

U izveštaju Agora Energiewende i Sandbaga se navodi da "EU mora da brže od planiranog da smanji broj izdatih dozvola za emisije CO₂ ako želi da sistem trgovanja emisijama bude efektivan."

Sekretarijat EnZ želi uvođenje cene CO2 u zemljama potpisnicama

BEČ - "Mada Ugovor o Energetskoj zajednici radi na integrisanju ugovornih stranaka u EU tržište energije putem harmonizacije pravnog i regulatornog okvira, i dalje nedostaje ključni element - mehanizam za određivanje cene ugljendioksida", *saopšteno* je 3. februara iz Sekretarijata Energetske zajednice.

Cene električne energije u EU sadrže efekte uticaja sistema trgovanja emisijama (ETS), dok trenutna pravna stečevina Energetske zajednice ne uključuje takav okvir. Postepeno usklađivanje politika za određivanje cene CO2 u Energetskoj zajednici s politikama EU osiguralo bi ravnopravne uslove u kontekstu regionalne i pan evropske integracije tržišta, pojašnjavaju iz Sekretarijata.

Kako bi istražio različite aspekte problema i predložio moguća rešenja, Sekretarijat je pokrenuo studiju o oblikovanju cene ugljendioksida u Energetskoj zajednici. Zadatak je poveren konzorcijumu Kantor Management Consultant SA i E3 modeling. Cilj studije je, kako navode u Sekretarijatu, da se proceni i predloži dizajn efikasnog mehanizma za određivanje cene ugljenika koji bi doprineo dekarbonizaciji elektroenergetskih sektora ugovornih strana Energetske zajednice na isplativ i društveno prihvatljiv način.

Tokom studije, Sekretarijat će osigurati da stručnjaci ugovornih strana budu aktivno uključeni

u taj proces. Početni sastanak sa savetnicima održan je 20. januara 2020. u Beču.

Dizajn bilo kojeg budućeg mehanizma za određivanje cene CO2 trebalo bi da omogući određivanje prelazne cene CO2 kod svake ugovorne strane (zasebno ili kao deo ukupnog dizajna Energetske zajednice) i da pripremi ugovorne strane za pridruživanje EU ETS-u u budućnosti. Takođe bi trebalo da uključi rešenja za ciljanu i poštenu preraspodelu sredstava dobijenih od strane ugovornih strana i umanjiti uticaj na adekvatnost sistema i sigurnost snabdevanja, saopšteno je iz Sekretarijata.

Sekretarijat EnZ raspisao poziv za prioritetne infrastrukturne projekte

BEČ - Sekretarijat energetske zajednice pokrenuo je 3. februara poziv za ključne regionalne infrastrukturne projekte koji mogu imati koristi od tehničke pomoći i grantova EU, kao i pojednostavljenih postupaka izdavanja dozvola.

Da bi se kvalifikovao, projekat mora imati prekogranični efekat i pomoći Energetskoj zajednici da postigne ciljeve energetske i klimatske politike, *saopšteno* je iz Sekretarijata.

Poziv je otvoren do 28. februara za projekte prenosa električne energije, skladištenje, pametne mreže; transport i skladištenje prirodnog gasa, infrastrukturu za utečnjeni (LNG) i komprimovani (CNG) prirodno gas, kao i transport i skladištenje nafte.

Predlagači mogu podneti predlog za Projekat od interesa za energetske zajednicu (PECI) - projekat između dve ugovorne strane EnZ ili između jedne ugovorne strane i države članice EU koja je prva stekla status Projekta od zajedničkog interesa (PCI) u EU - ili Projekta od uzajamnog interesa (PMI) - infrastrukturni projekat između ugovorne stranke EnZ i države članice EU koji nema status PCI u EU.

Šta donosi ne-EU izvoznicima u EU buduća „carina“ na CO2?

BRISEL - Novi porez na „ugljenični otisak“ u proizvodima koje zemlje Evropske unije uvoze sa ne-EU tržišta mogao bi dovesti do poskupljenja britanskog izvoznog čelika, cementa i aluminijuma nakon Brexita, piše 8. februara *The Telegraph*.

Porez će dati Evropskoj komisiji ovlašćenje da određuje namete na uvoz robe s velikim efektom emisija ugljendioksida. Tarifa bi ciljala na zemlje u kojima je cena emisija CO2 niža nego u EU.

Polovina ukupnog izvoza čelika iz Velike Britanije otpada na EU, koja ostaje glavni britanski trgovinski partner. Izvori u Briselu rekli su da je porez, koji se nalazi u ranoj fazi izrade zakona, uglavnom usmeren na nelojalnu konkurenciju zemalja sa velikim emisijama gasova efekta staklene bašte koje nisu članice EU, poput SAD, Kine i Rusije. Stručnjaci navode da još nije odlučeno hoće li namet nadoknaditi razliku u ceni ugljendioksida, ili će biti mnogo veći.

Porez će verovatno dobiti podršku kao način zaštite evropskih kompanija nakon što je komisija pokrenula plan za smanjenje neto emisije ugljenika u EU na nulu 2050.

"Ako Velika Britanija odluči da se posle Brexita distancira od ovog cilja i krene svojim putem u politiku klimatskih promena, to će sigurno dati zamah planu poreza na ugljenik", rekao je jedan diplomata EU.

„Počeli smo s dizajniranjem mehanizma za podešavanje poreza ugljenika na granicama“, rekao je Francuz Paskal Kanfin, šef odbora za životnu sredinu u Evropskom parlamentu.

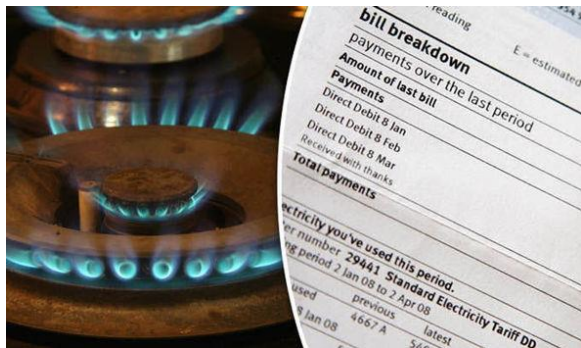
"Ovo je još jedan primer kako Velika Britanija mora doneti odluku o tome da li će i dalje koristiti pro-EU ili ne politiku, znajući da u suprotnom postoji mogućnost suočavanja sa trgovinskim kaznama", rekao je Sam Lov, trgovinski ekspert u istraživačkom Centru za evropske reforme.

Brisel je zabrinut zbog planova Velike Britanije da iskoristi Brexit za početak delimičnom ili potpunog neutralisanja EU regulativa, tamo gde može ostvariti konkurentsku prednost. EU je zatražila od Londona da potpiše obavezu garantovanja „istih pravila igre“ za niz sektora, uključujući životnu sredinu, kao cenu novog post-Brexit trgovinskog sporazuma.

Britanski regulator „naredio“ snabdevačima da smanje račune

LONDON - Računi za energiju (struja-gas) trebalo bi da padnu za oko 15 miliona domaćinstava u Britaniji, posle poruke nezavisnog nacionalnog energetskog regulatora Ofgema snabdevačima da od 1. aprila smanje prosečne standardne pripejd račune za 1,4%, javlja **Reuters**.

Određivanje „plafona“ za dualni račun za struju i gas u Velikoj Britaniji stupilo je na snagu u januaru 2019. godine.

Regulator, Ofgem, rekao je da će maksimalna cena za prosečnu godišnju potrošnju za standardne račune pasti za 17 funti na 1,162 funte godišnje od 1. aprila za oko 11 miliona domova. Oko 4 miliona domaćinstava koja su na pripejd brojlama takođe će imati za 17 funti manje prosečne godišnje račune, odnosno na 1.200 funti godišnje.

Ofgem, koji izračunava gornju granicu pomoću formule koja uključuje veleprodajne cene energije, mrežne troškove i "cenu" vladinih politika, poput subvencija za "zelenu energiju", rekao je da je smanjenje posledica pada cena energenata od avgusta prošle do januara ove godine.

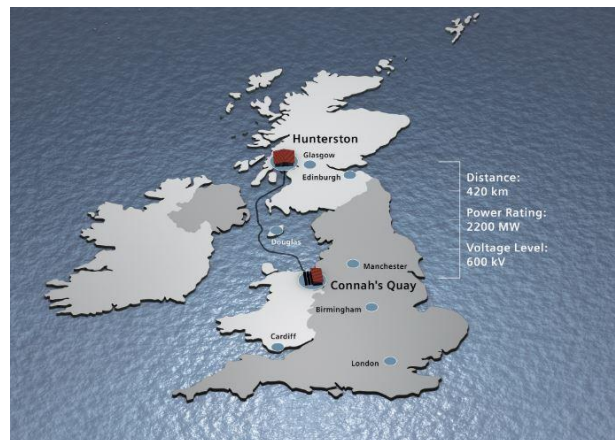
Gornja, ili maksimalna cena energije u Britaniji trebalo bi da bude privremena mera, a Ofgem je rekao da će pripremiti izveštaj za vladu o tome da li tržišni uslovi dozvoljavaju da ona bude ukinuta, ili produžena tokom 2020. godine.

Ofgem: Istraga o razlozima kvara i izazvane štete na HVDC kabl

LONDON - Britanski energetski regulator Ofgem pokrenuo je istragu o 239 milja dugom i 1,3 milijarde funti vrednom podmorskom kabl, koji prenosi obnovljivu energiju između Škotske, Engleske i Velsa.

Ovaj visokonaponski Western Link kabl za jednosmernu struju (HVDC) imao je niz prekida rada od ulaska u potpunu upotrebu 2018. godine, što je dovelo do ogromnih računa za poreske obveznike.

Ofgem će istražiti performanse Western Link-a, (foto dole) zajedničkog ulaganja između škotskog i engleskog operatera prenosnog sistema, Scottish Power-a i National Grid-a da bi utvrdio dali je bilo kršenja u njegovom radu.

Ofgem će takođe ispitati razloge kašnjenja u isporuci kabla, zbog čega je on postao operativan posle tri godine pomeranja prvobitnog roka. Sredinom januara kabl je pretrpeo poslednji prekid rada, zbog čega su vlasnicima vetroparkova isplaćene milionske nadoknade zbog kršenja ugovora o prenosu proizvedene električne energije.

National Grid plaća te naknade, ali u konačnici taj iznos pada na teret potrošača putem računa za struju, piše **Energy Voice**.

Britanski regulator: Plan podrške OIE i elektrifikaciji transporta

LONDON - Britanski regulator tržišta energije Ofgem **objavio** je 3. februara plan za podršku rastu obnovljivih izvora energije i otvaranje vrata za 10 miliona električnih vozila na britanskim putevima do 2030. godine.

Ofgemov "akcioni plan dekarbonizacije" također ima za cilj razvoj prenosne mreže na moru kako bi se omogućilo četverostruko povećanje proizvodnje energije iz offshore vetro parkova u sledećih 10 godina, kao i formiranje fonda za podsticanje ulaganja u rešenja za borbu protiv klimatskih promena.

„Sa rastom obnovljiva energija i elektrifikacijom transporta, energetska sistem mora biti fleksibilniji kako bi reagovao na špicke i padove potrošnje“, rekao je novi izvršni direktor Ofgema, Džonatan Brerli.

Prošle godine Britanija je bila prva veća ekonomija koja je usvojila neto nulti cilj emisije gasova staklene bašte do 2050. godine.

Ofgemov plan sadrži devet pravaca akcija usredsređenih na osiguravanje energetskih mreža spremnih da obezbede neto nulte emisije, na rešenja povećane potražnje električne energije i dekarbonizacije sektora grejanja i transporta.

Da bi ispunila neto nulti cilj, Britanija će morati da promeni način grejanja domaćinstava i industrije, uključujući upotrebu vodoničnih kotlova ili električne energije za napajanje toplotnih pumpi, navode u Ofgemu.

Energetski klimatski izazovi Bugarske

SOFIJA - Prema vladinim podacima, trenutno značajan deo (48%) električne energije u zemlji proizvode elektrane na uglj. Industriju uglja u zemlji čini 12 rudnika i sedam termoelektrana. Broj zaposlenih u industriji je oko 14.500: 11.800 u rudarstvu i 2.700 u elektranama.

Od 41. regiona u EU sa rudnicima uglja, dva se nalaze u Bugarskoj, a zanimljivo je da ne učestvuju u prelaznoj inicijativi EU koja je uključena kao nezakonodavni element paketa „Čista energija za sve Evropljane“.

Kao takvo, čini se da je energetska tranzicija i odgovarajuća društveno-ekonomska transformacija u post-ugalj regijama nešto što trenutni donosioci odluka u Bugarskoj pokušavaju da zanemare ili barem odlože koliko god je to moguće, konstatuje portal **Emerging Europe**.

Na bugarskom tržištu električne energije dominiraju državni proizvođači. Bugarski energetska holding (BEH) upravlja i poseduje najvažnije kompanije u energetskom sektoru, nuklearnu elektranu Kozloduj (NEK), TE na uglj Marica Istok 2, Nacionalnu elektroprivredu (NEK), operatora električnog sistema (ESO), Bulgargas i Bulgartransgasa. Za sada BEH nije obelodanio bilo kakve planove zamene uglja s drugim vrstama goriva.

Regulator produžio licencu operatora Bugarskoj energetske berzi

SOFIJA - Nezavisna Bugarska energetska berza (IBEX) saopštila je 5. februara da je bugarska Energetska i vodoprivredna regulatorna komisija produžila IBEX-u licencu operatora na tržištu električne energije za četiri godine do januara 2024, prenosi **SeeNews**.

Imenovani operater tržišta električne energije obavlja jedinstveno dan unapred i unutardnevno spajanje tržišta, navodi IBEX .

IBEX je prvi put imenovan za operatera tržišta električne energije za četvorogodišnje razdoblje u januaru 2016. godine. IBEX je od 2017. godine u 100-procentnom vlasništvu Bugarske robne berze.

Evropska komisija: Izbegavajte sklapanje dugoročnih gasnih ugovora

BEČ - Evropa ima sve potrebne kapacitete za prirodni gas i nema potrebe za novim, velikim gasovodima, rekao je na prošlonedeljnoj Evropskoj konferenciji o gasu u Beču zamenik generalnog direktora Direkcije za energiju Evropske komisije, Klaus-Dieter Borchardt.

Evropa će morati pametnije i bolje da iskoristiti postojeću gasnu infrastrukturu., dodao je on.

Borchardt je rekao i da je, u sklopu evropskog Zelenog dogovora o postizanju nulte emisije ugljen-dioksida do 2050. potrebno izbegavati sklapanje dugoročnih fiksnih ugovora o uvozu gasa, jer bi oni mogli da poremete realizaciju tog cilja, prenosi agencija **Montel**.

Energetske politike EU više neće biti tržišno dirigovane, već prilagođene 0% CO2 cilju do 2050. godine, rekao je Borchardt. Do 2050. neće biti uglja, a prirodni gas će morati da bude dekarbonizovan u Evropi. Srednjoročno će biti važan prelazak na zelene gasove a prirodni gas će morati da bude fleksibilniji, konstatovao je on.

Analiza: EU će uložiti 100 mlrd USD u „nepotrebnu“ gasnu infrastrukturu

PARIZ - Evropa namerava da potrošiti više od 100 milijardi evra na "nepotrebnu" infrastrukturu prirodnog gasa, povećavajući svoj uvozni kapacitet za trećinu, na uštrb klimatskih ciljeva kontinenta, navodi se u novoj analizi objavljenoj 2. februara. U prvom takvom istraživanju, istraživački centar Global Energy Monitor (GEM) proučio je predložene infrastrukturne projekte prirodnog gasa - uključujući elektrane, uvozne terminale i gasovode - širom Evropske unije i Britanije, prenosi **AFP**.

Utvrđeno je da će planirani projekti i oni u izgradnji dodati 223 milijardi kubnih metara godišnje uvoznom kapacitetu EU. Prema analizi GEM-a ovaj blok zemalja već ima uvozne gasne kapacitete gotovo dvostruko veće od potrošnje prirodnog gasa.

S obzirom na to da infrastruktura poput gasovoda ima decenijski radni vek, GEM je upozorio na značajan rizik od "nasukanih" investicija, imajući u vidu da EU ulazi u proces energetske tranzicije sa fosilnih goriva.

Bugarska će tužiti Gasprom Briselu zbog zadržavanja monopolskih cena?

SOFIJA, BRISEL - Zbog nezadovoljstva Bugarske, Gasprom rizikuje da ponovno otvaranje antimonopolskog slučaja koji je Evropska komisija vodila protiv ruskog izvoznika gasa zbog sumnje da je zloupotrebio svoj dominantan položaj na istočnoevropskom tržištu, saznaje 3. februara **Euractiv** iz svojih izvora u Sofiji

Prema izvorima briselskog portala, bugarska gasna kompanija Bulgargas priprema se da zatraži od Komisije obnavljanje antimonopolskog postupka protiv Gasproma (AT.39816 - Snabdevanje centralne i istočne Evrope gasom) sa argumentom da ruska kompanija nije ispunila jedno od svojih ključnih obećanja u zamenu za odluku Komisije da u maju 2018. obustavi istragu.

To se tiče obećanja Gasproma da prilagodi cene prirodnog gasa za istočnoevropske klijente prosečnim tržišnim cenama u EU, prenosi portal.

Bugarska jedina bez smanjenja cena

Slučaj je trajao sedam godina i završio se bez novčane kazne, ali uz važne uslove - ruska kompanija je trebalo da snizi cene i omogući konkurenciji pristupi istočnoevropskom tržištu.

Istraga se odnosila na navodnu zloupotrebu Gaspromove dominacije na tržištima gasa u Bugarskoj, Češkoj, Estoniji, Letoniji, Litvaniji, Poljskoj, Mađarskoj i Slovačkoj.

Bulgargas navodi da je zahtev iz Sofije za pregovaranje o cenama upućen početkom avgusta prošle godine, a rok za postizanje sporazuma između dveju zemalja istekao je, bez rezultata, 120 dana kasnije (početkom decembra).

U međuvremenu, Evropska komisija objavila je službene podatke o cenama prirodnog gasa na granicama u trećem tromesečju 2019, koji pokazuje da je sedam od osam zemalja obuhvaćenih antimonopolskom istragom već dobilo od Gasproma smanjenje cena izvoznog gasa. Bugarska je izuzetak.

U trećem tromesečju 2019., Bugarska je postala zemlja koja kupuje najskuplji gas u EU. Dostupni podaci za četvrto tromesečje verovatno će potvrditi ovu situaciju, zbog čega Bulgargas namerava da potraži zaštitu Evropske komisije.

Ima li Bugarska alternative?

Bugarska je u međuvremenu uspeła da donekle smanji 100-procentnu zavisnost od Gasproma. Bulgargas je prošle godine uvezao prvi put 500 miliona kubnih metara gasa od drugih snabdevača po nižim cenama, većinom američki LNG isporučen preko terminala u Grčkoj. Inače, ukupna godišnja potrošnja gasa u Bugarskoj procenjuje se na tri milijarde kubnih metara.

Nadalje, Bugarska očekuje da milijardu kubika gasa godišnje uvozi iz Azerbejdžana preko Južnog gasnog koridora, kada u drugoj polovini godine bude izgrađen i pušten u rad interkonektor Grčka-Bugarska (IGB).

Platts: Zašto je tranzit ruskog gasa kroz Ukrajinu drastično srezan u januaru?

LONDON - Ruske isporuke gasa preko Ukrajine drastično su pale u januaru uprkos novom sporazumu sa tom zemljom koji je stupio na snagu 1. januara. Količine tranzita u proseku su iznosile samo 65 miliona m³ na dan pokazuju podaci **S&P Global Platts**, uprkos tome što je Gasprom dogovorio za 2020. godinu količinu od 178 miliona m³/d po klauzuli isporuči-ili-plati.

Izvor Platts-a je rekao agenciji da je razlog pada bio taj što je Gasprom s nizom evropskih kupaca dogovorio nove uslove za isporuku gasa u iščekivanju potencijalnih poremećaja tranzita preko Ukrajine .

Sve ove ugovore potrebno je revidirati kako bi se mesto isporuke vratilo na prethodne tačke", kazao je izvor i dodao da je većina pregovora gotovo finalizovana.

S cenama gasa na evropskim čvorištima koja su trenutno ispod €10/MWh - a predviđa se da će na leto biti još niže - ruski kupci gasa, neki s ugovorenim elementima indeksacije cena na osnovu vrednosti nafte, verovatno će u januaru smanjiti nabavku na minimum nivoa predviđenih klauzulom preuzmi-ili-plati, što takođe objašnjava veliki pad isporuka u januaru.

Prema novom ugovoru s Naftogazom, Gasprom mora da plati sve količine koje nisu isporučene u skladu s odredbom "isporuči-ili-plati". Serhiy Makohon, čelnik novog ukrajinskog gasovodnog operatera GTSOU, rekao je da je Gasprom platio više nego dvostruko tranzit koji je efektivno koristio u januaru - 175 miliona dolara - a avansko platio 164 miliona dolara za tranzit u kraćem mesecu februaru.

Pod pretpostavkom da dnevni tranzitni trošak iznosi 5,65 miliona dolara, Gasprom će verovatno platiti GTSOU 2,06 milijardi dolara tokom 2020. godine.

Britanija: Od 2035. zabrana za nove benzince, dizelaše i hibridne automobile

LONDON - Velika Britanija će zabraniti prodaju novih benzinskih, dizel i hibridnih automobila od 2035, pet godina ranije nego što je planirano, što bi vodilo kraju stogodišnjeg oslanjanja postojbine industrijske revolucije na motore s unutrašnjim sagorevanjem.

Britanski premijer Boris Džonson (foto) želi da iskoristi Konferenciju UN o klimi COP26 koja je planirana za novembar ove godine u Glasgovo, radi podizanja svesti o ekološkim problemima u Velikoj Britaniji, piše **Reuters**.

Tu konferenciju mnogi smatraju trenutkom istine za Pariski sporazum iz 2015. godine o borbi protiv globalnog zagrevanja.

Britanski korak predstavlja pobjedu za električne automobile koji, ako se globalno prošire, mogu ugroziti bogatstvo proizvođača nafte i oboriti jednu od ikona kapitalizma 20. veka: Posjedovanje auta, piše Reuters.

MOL-u 35 miliona evra državne pomoći po novootvorenom radnom mestu

BUDIMPEŠTA - Mađarska naftna kompanija MOL bila je lane najveći korisnik vladinih subvencija od namenjenih otvaranju novih radnih mesta u ovoj zemlji, prenosi u sredu novinska agencija **MTI**.

Vlada Mađarske uplatila je prošle godine ukupno 105,3 milijardi forinti (HUF) (312 miliona evra) za pomoć pri otvaranju oko 6.700 novih radnih mesta u zemlji. To znači da je radno mesto stvoreno s državnom subvencijom koštalo prosečno 15,7 miliona HUF (47.000 evra).

MOL je po radnom mestu dobio čak 68 miliona HUF (202 hiljade evra), a prvi je i u apsolutnoj vrednosti državne podrške sa primljenih 11,7 milijardi HUF (35 miliona evra) za obećanje o stvaranju 172 radna mesta.

Komisija odobrila finansiranje EV punionica u Rumuniji javnim sredstvima

BRISEL - Evropska komisija odobrila je planove Rumunije da sa 53 miliona evra podrške iz javnih sredstava pomogne izgradnju stanica za punjenje hibridnih i baterijskih električnih vozila (EV).

Margrethe Vestager, izvršna potpredsednica EK zadužena za politiku konkurencije, objasnila je odobrenje ove šema državnih subvencija u privredi činjenicom da elektrifikacija saobraćaja smanjuje štetne od emisija štetnih gasova iz automobila, bez nepotrebnog narušavanja konkurencije.

Informacije objavljene u ovom Biltenu ne treba nužno tumačiti kao opredeljenje AERS prema temama kojima se bave Selektovao i uredio Dušan Daković – dusan.dakovic@aers.